

Asia: VN/8830/2019

Lausuntopyyntö selvityksestä usean kielen merkitsemisestä väestötietojärjestelmään

Lausunnonantajan lausunto

Selvityksessä on arvioitu vaikutuksia kieliryhmiin. Mitä muita mahdollisia vaikutuksia usean kielen merkitsemisellä väestötietojärjestelmään olisi kieliryhmiin. Pyydämme teitä erottelemaan vastauksessanne malli A:n ja malli B:n arvioidut vaikutukset.

A-vaihtoehto:

Vaikka saa merkitä usean äidinkielen, täytyy asiointikieleksi kuitenkin merkitä joko suomi tai ruotsi. Tämä ei anna mahdollisuutta valita viittomakieltä kotikieleksi.

B-vaihtoehto:

Suomen Kuurosokeat ry kannattaa äidinkielen ja asiointikielen merkintää samalla tavalla kuin nykyään, sekä mahdollisuutta merkitä väestötietojärjestelmään yksi tai useampi kotikieli, esimerkiksi viittomakieli.

Asiointikieli- ja kotikieli- kohtiin tulisi voida kirjata rasti ruutuun – valinnan lisäksi vapaa sana - kenttään tarkentavia merkintöjä. Aistivammaisesta henkilön kohdalla kommunikoinnin tuottamis- ja vastaanottamistavat voivat olla erilaisia. Esimerkiksi tilanteessa, jossa henkilö itse tuottaa puhuttua suomen kieltä ja vastaanottaa suomalaista viittomakieltä kuulovamman vuoksi.

Jos usean kielen merkitseminen väestötietojärjestelmään parantaa henkilön tiedonsaannin mahdollisuutta, olisi hyvä merkitä kielten lisäksi myös, millä tavoin henkilö toivoo saavansa viranomaistiedotteet (suomeksi, ruotsiksi, selkosuomella, pistekirjoituksella, viittomakielellä).

Kotikielen / kotikielten merkitseminen voi antaa parempaa tukea esim. viittomakielen kotiopetuksen saamiseen ja ylläpitämiseen, coda-lasten (kuulevat lapset joiden vanhempi/vanhemmat

viittomakielisiä) kouluvalintoihin ja mahdollisuuden opiskella kotikieltään, viittomakieltä kuuleva lapsena.

Selvityksessä on arvioitu vaikutuksia viranomaisten toimintaan. Mitä muita mahdollisia vaikutuksia usean kielen merkitsemisellä väestötietojärjestelmään olisi viranomaisille. Pyydämme teitä erottelemaan vastauksessanne malli A:n ja mallin B:n arvioidut vaikutukset.

B-vaihtoehto

Mikäli viranomaisella on mahdollisuus / velvollisuus tarkistaa ja hyödyntää väestötietoihin merkityt kielitiedot:

- Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita suunniteltaessa huomioitaisiin myös kielivähemmistöjen (viittomakieliset) asema ja oikeudet.
- Sote-uudistuksen valmistelussa voitaisiin hyödyntää tulkkauspalvelun tarvetta lukumääräisesti.
- Esimerkiksi viranomaiset voivat yhteydenotoissaan huomioida tulkkauspalvelun käytön tarpeen.
- Tilastollinen määrällinen tieto tarkentuu

Mitä taloudellisia vaikutuksia usean kielen merkitsemisellä väestötietojärjestelmään olisi teidän kannaltanne? Pyydämme teitä erottelemaan vastauksessanne malli A:n ja mallin B:n arvioidut vaikutukset.

-

Mikä selvitetystä vaihtoehtoista olisi teidän mielestänne paras malli toteutettavaksi?

Malli B

Kirjoittakaa tähän, jos teillä on muuta lausuttavaa

Usean kielen merkitsemistavan väestötietoihin tulee olla saavutettavassa muodossa. Tulee huomioida erilaisten tietoteknisten apuvälineohjelmien käyttö kirjoittamisessa ja lukemisessa merkintää tehtäessä. Väestötietomerkinntöjen muuttamisen tai tarkentamisen tulee jatkossakin olla mahdollista eri tavoin (verkkopalvelussa, käymällä henkilökohtaisesti palvelupaikassa tai pyytämällä tarkastuksen kirjallisesti lomakkeella).

Väestörekisterimerkintä vaikuttanee tulevaisuudessa maakuntien toimintaan tulkkauspalvelujen järjestämisvelvollisuudessa?

Helsingissä 28.4.2020

Suomen Kuurosokeat ry, oikeuksienvallvonnan työryhmä

Lappalainen Heli
Suomen Kuurosokeat ry - Oikeuksienvallvonnan työryhmä